

ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW
z dnia 2010 r.

w sprawie szczegółowego trybu działań funkcjonariuszy Służby Więziennej podczas wykonywania czynności służbowych

Na podstawie 18 ust. 7 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa szczegółowy tryb działań oraz sposób postępowania funkcjonariuszy Służby Więziennej w zakresie:

- 1) legitymowania osób ubiegających się o wstęp oraz opuszczających teren jednostek organizacyjnych Służby Więziennej,
- 2) legitymowania funkcjonariuszy i pracowników wchodzących i wychodzących z jednostki organizacyjnej Służby Więziennej,
- 3) przekazywania do depozytu przedmiotów niebezpiecznych i przedmiotów niedozwolonych oraz deponowania dokumentów tożsamości osób przebywających na terenie jednostki organizacyjnej,
- 4) kontroli osobistej osób, kontroli ich ubrania, obuwia oraz przeglądania zawartości bagaży, sprawdzenia pojazdów, a także ładunków tych pojazdów,
- 5) zatrzymywania osób na terenie jednostki celem niezwłocznego przekazania Policji,
- 6) usuwania z terenu jednostki osoby, która nie stosuje się do polecenia funkcjonariusza,
- 7) zatrzymywania osób pozbawionych wolności, które dokonały ucieczki z aresztu śledczego lub zakładu karnego, w trakcie konwojowania lub zatrudnienia, albo korzystając z zezwolenia właściwego organu na czasowe opuszczenie aresztu śledczego lub zakładu karnego, opuściły areszt śledczy lub zakład karny i nie powróciły do niego w wyznaczonym terminie,
- 8) żądania niezbędnej pomocy od funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, żołnierzy Żandarmerii Wojskowej oraz zwracania się w nagłych przypadkach do innych organów ochrony porządku publicznego i bezpieczeństwa państwa lub obywateli

– a także sposoby realizacji tych działań.

2. Funkcjonariusze Służby Więziennej realizują czynności służbowe w sposób zapewniający humanitarne traktowanie oraz poszanowanie godności osób, wobec których czynności zostały podjęte.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) ustawa – ustawę z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523);
- 2) funkcjonariusz – funkcjonariusza Służby Więziennej;
- 3) pracownik – pracownika Służby Więziennej;

- 4) jednostka – jednostkę organizacyjną Służby Więziennej, o której mowa w art. 8 ustawy;
- 5) kierownik jednostki – Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, dyrektora okręgowego Służby Więziennej, dyrektora zakładu karnego i aresztu śledczego oraz kierownika podległego im oddziału, komendanta ośrodka szkolenia i ośrodka doskonalenia kadr Służby Więziennej, a także osobę ich zastępującą.

§ 3. 1. W czasie wykonywania czynności służbowych na terenie jednostki funkcjonariusz:

- 1) posługuje się znakiem identyfikacyjnym, którego wzór określają przepisy w sprawie wzorów umundurowania, oznak służby i dystynkcji funkcjonariuszy oraz wzorów wyposażenia polowego, wzorów oznak służby i dystynkcji na poszczególnych składnikach oraz wzorów znaków identyfikacyjnych;
 - 2) może występować w kominiarce.
2. W czasie wykonywania czynności służbowych poza terenem jednostki funkcjonariusz, oprócz obowiązku wynikającego z art. 37 ust. 2 ustawy, jest obowiązany podać przyczynę podjęcia czynności służbowej.

§ 4. 1. Funkcjonariusz pełniący służbę przy wejściu do jednostki ustala zasadność ubiegania się osoby o wstęp na teren jednostki lub jego opuszczenie i legitymuje tę osobę w celu ustalenia tożsamości.

2. Funkcjonariusz deponuje w wyznaczonym miejscu dokumenty tożsamości osób, o których mowa w ust. 1, w sposób zapewniający ich bezpieczne przechowanie na czas pobytu tych osób na terenie jednostki.
3. Funkcjonariusz wzywa osoby, o których mowa w ust. 1, oraz osoby przebywające na terenie jednostki do zdeponowania przedmiotów niebezpiecznych i przedmiotów niedozwolonych, zwanych dalej „przedmiotami niedozwolonymi”, w miejscu wyznaczonym przez kierownika jednostki.
4. Funkcjonariusz może odstąpić od legitymowania znanej mu osoby uprawnionej do wejścia na teren jednostki.
5. Funkcjonariuszowi pełniącemu służbę przy wejściu do jednostki, funkcjonariusze i pracownicy ubiegający się o wstęp na jej teren okazują legitymacje bez konieczności wcześniejszego wezwania.
6. Tożsamość osoby, o której mowa w ust. 1, ustala się na podstawie następujących dokumentów, zawierających dane umożliwiające identyfikację, wyposażonych w zdjęcia:
 - 1) dowodu osobistego;
 - 2) legitymacji służbowej;
 - 3) dowodu tożsamości cudzoziemca;
 - 4) dokumentu paszportowego;
 - 5) prawa jazdy.
7. Tożsamość osoby niepełnoletniej w wieku szkolnym ustala się na podstawie ważnej legitymacji szkolnej, a dzieci w wieku przedszkolnym – na podstawie oświadczenia opiekuna.

§ 5. 1. Kontrola osób ubiegających się o wstęp, przebywających oraz opuszczających teren jednostki oraz funkcjonariuszy lub pracowników może polegać na:

- 1) sprawdzeniu przy użyciu urządzeń technicznych;
 - 2) sprawdzeniu odzieży i obuwia;
 - 3) kontroli osobistej.
2. Funkcjonariusz pełniący służbę przy wejściu do jednostki poddaje kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 1, każdą osobę, z wyłączeniem osób, o których mowa w art. 18 ust. 2 ustawy.
3. W razie podejrzenia, że osoba nie ujawniła posiadanych przedmiotów niedozwolonych, poddaje się ją kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 2, poprzez oględziny odzieży i obuwia. Czynności tej dokonuje co najmniej dwóch funkcjonariuszy, w odrębnym pomieszczeniu niedostępnym w czasie wykonywania kontroli dla osób postronnych.
4. W uzasadnionych przypadkach po dokonaniu czynności, o których mowa w ust. 3, osobę można poddać kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 3, poprzez oględziny ciała oraz sprawdzenie bielizny. Czynności tej dokonuje co najmniej dwóch funkcjonariuszy tej samej płci co osoba kontrolowana, w odrębnym pomieszczeniu niedostępnym w czasie wykonywania kontroli dla osób postronnych.
5. Decyzję o przeprowadzeniu kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 3, podejmuje kierownik jednostki. Z przebiegu kontroli sporządza się protokół.
6. Protokół, o którym mowa w ust. 5, zawiera:
- 1) podstawę prawną przeprowadzenia kontroli;
 - 2) służbowe dane identyfikacyjne funkcjonariuszy dokonujących kontroli;
 - 3) datę i godzinę oraz przyczynę przeprowadzenia kontroli;
 - 4) dane osoby kontrolowanej: nazwisko, imię, serię i numer dokumentu tożsamości;
 - 5) wyniki kontroli;
 - 6) podjęte czynności;
 - 7) informację dotyczącą wyrażenia zgody przez osobę kontrolowaną na czynność kontrolną, potwierdzoną jej podpisem, lub informację o niewyrażeniu zgody na czynność kontrolną;
 - 8) podpis funkcjonariuszy dokonujących czynności kontrolnych.
7. Kopię protokołu, o którym mowa w ust. 5, wydaje się osobie kontrolowanej na jej pisemny wniosek.

§ 6. 1. Funkcjonariusz pełniący służbę przy wejściu do jednostki lub inny wyznaczony funkcjonariusz, jest obowiązany do kontrolowania:

- 1) wnoszonych i wnoszonych bagaży lub rzeczy osób ubiegających się o wstęp, przebywających i wychodzących z jednostki;
 - 2) pojazdów wjeżdżających na teren jednostki i z niej wyjeżdżających.
2. Wyznaczony funkcjonariusz, na terenie jednostki, może kontrolować bagaże lub rzeczy funkcjonariuszy i pracowników wchodzących i wychodzących z terenu jednostki oraz przebywających na terenie jednostki funkcjonariuszy, pracowników i innych osób.
3. Kontrola, o której mowa w ust. 1 i 2, polega na sprawdzeniu w obecności zainteresowanych osób zawartości bagaży lub rzeczy oraz ładunków pojazdów.
4. W razie ujawnienia w trakcie kontroli przedmiotów niedozwolonych, sporządza się protokół. Przepis § 5 ust. 6 stosuje się odpowiednio.

§ 7. 1. Legitymowanie i czynności kontrolne, o których mowa w § 5 ust. 1 oraz § 6 ust. 1, zwane dalej „czynnościami kontrolnymi”, wobec osoby ubiegającej się o wstęp na teren jednostki mogą być dokonywane pod warunkiem wyrażenia na nie zgody przez tę osobę.

2. Osobie niewyrażającej zgody na wylegitymowanie się lub poddanie czynnościom kontrolnym, a także osobie, wobec której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że jest pod wpływem alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych – nie zezwala się na wstęp do jednostki.

3. Z czynności, o których mowa w ust. 2, sporządza się protokół. Przepis § 5 ust. 6 stosuje się odpowiednio.

§ 8. 1. Czynnościom kontrolnym może być poddana także, osoba przebywająca lub opuszczająca teren jednostki oraz funkcjonariusz i pracownik wchodzący i wychodzący z terenu jednostki oraz przebywający na terenie jednostki.

2. W razie odmowy poddania się czynnościom kontrolnym osobę przebywającą lub opuszczającą teren jednostki uprzedza się o możliwości zatrzymania jej na terenie jednostki i przekazania Policji, a w razie ponownej odmowy osobę tę umieszcza się w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych oraz powiadamia Policję.

§ 9. Funkcjonariusz jest obowiązany poinformować osobę, wobec której były wykonywane czynności kontrolne, o przysługujących jej prawach, wynikających z art. 18 ust. 5 i 6 ustawy.

§ 10. 1. W razie ujawnienia przez funkcjonariusza w wyniku czynności kontrolnych przenoszenia lub przewożenia przedmiotów niedozwolonych sporządza się protokół. Przepis § 5 ust. 6 stosuje się odpowiednio.

2. Ujawnione i zakwestionowane przedmioty niedozwolone oraz przekazane do depozytu zostają zatrzymane na czas pobytu osoby na terenie jednostki.

3. Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że posiadanie zakwestionowanych przedmiotów niedozwolonych stanowi czyn zabroniony pod groźbą kary, przekazuje się te przedmioty, wraz z protokołem, najbliższej jednostce Policji. Decyzję o przekazaniu wskazanych przedmiotów najbliższej jednostce Policji podejmuje kierownik jednostki.

4. Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że zakwestionowane przedmioty niedozwolone mają związek z postępowaniem karnym prowadzonym wobec osoby pozbawionej wolności, przekazuje się te przedmioty, wraz z protokołem, właściwym organom ścigania lub organom procesowym.

§ 11. 1. Decyzję o zatrzymaniu przebywającej na terenie jednostki osoby, wobec której istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia na tym terenie czynu zabronionego pod groźbą kary, podejmuje kierownik jednostki.

2. Osobę zatrzymaną informuje się o przyczynach zatrzymania oraz o obowiązku podporządkowania się wydawanym poleceniom.

3. O zatrzymaniu niezwłocznie powiadamia się najbliższą jednostkę Policji. Do czasu przekazania Policji osoby zatrzymanej powinna się ona znajdować w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych, pod dozorem funkcjonariusza.

§ 12. 1. Pomieszczenie dla osób zatrzymanych powinno:

- 1) mieć powierzchnię nie mniejszą niż 3 m² na jednego zatrzymanego;
 - 2) odpowiadać wymaganiom higieny i mieć dostateczny dopływ świeżego powietrza;
 - 3) zapewniać oświetlenie i temperaturę odpowiednią do pory roku;
 - 4) być wyposażone w niezbędny sprzęt kwaterunkowy oraz instalację elektryczną i przyzywową.
2. Osobie umieszczonej w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych umożliwia się skorzystanie z urządzeń sanitarnych.
3. W uzasadnionych przypadkach osobie zatrzymanej należy zapewnić opiekę medyczną świadczoną przez służbę zdrowia jednostki, a także zapewnić napoje i wyżywienie, jeżeli jest to uzasadnione długością okresu zatrzymania.

§ 13. 1. Decyzję o usunięciu z terenu jednostki osoby, która nie stosuje się do poleceń funkcjonariusza wydawanych na podstawie obowiązujących przepisów, podejmuje kierownik jednostki.

2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, podejmuje się po uprzednim wezwaniu osoby do właściwego zachowania.

§ 14. 1. Funkcjonariusz, wykonując czynności służbowe poza terenem jednostki, może zatrzymać osobę, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 7 ustawy, jeżeli jej tożsamość nie budzi wątpliwości.

2. Po zatrzymaniu osoby, o której mowa w ust. 1, funkcjonariusz jest obowiązany potwierdzić jej tożsamość oraz ustalić, czy nie posiada ona broni lub innych zagrażających życiu przedmiotów, i odebrać je.

3. W przypadku konieczności niezwłocznego działania funkcjonariusz nie jest obowiązany do okazania legitymacji służbowej i potwierdzenia tożsamości zatrzymywanej osoby.

4. Funkcjonariusz doprowadza osobę zatrzymaną do najbliższej jednostki Policji albo zakładu karnego lub aresztu śledczego.

5. W razie zagrożenia życia lub zdrowia funkcjonariusz nie wykonuje czynności, o których mowa w ust. 2 i 3; w takim przypadku jest obowiązany powiadomić najbliższy zakład karny lub areszt śledczy albo Policję i zażądać ich pomocy.

§ 15. 1. Z przebiegu czynności, o których mowa w § 8 ust. 2, § 11 ust. 1, § 13 ust. 1 i § 14 ust. 1, sporządza się protokół.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) podstawę prawną zatrzymania lub usunięcia z terenu jednostki;
- 2) służbowe dane identyfikacyjne funkcjonariuszy dokonujących zatrzymania lub usunięcia z terenu jednostki;
- 3) datę i godzinę oraz przyczynę zatrzymania lub usunięcia z terenu jednostki;
- 4) dane osoby zatrzymanej lub usuniętej:
 - a) nazwisko, imię, imię ojca, datę urodzenia – jeżeli dotyczą osoby pozbawionej wolności,
 - b) nazwisko, imię, serię i numer dokumentu tożsamości – jeżeli dotyczą innej osoby;
- 5) powód zatrzymania lub usunięcia z terenu jednostki;
- 6) podjęte czynności;

7) podpis funkcjonariuszy dokonujących zatrzymania lub usunięcia z terenu jednostki.

§ 16. 1. Kierownik jednostki, w zakresie posiadanych kompetencji, może żądać udzielenia niezbędnej pomocy od funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej lub żołnierzy Żandarmerii Wojskowej, w celu podjęcia interwencji wobec osoby innej niż pozbawiona wolności, w szczególności gdy osoba ta:

- 1) zakłóca spokój i porządek ubiegając się o wstęp na teren jednostki lub w bezpośrednim sąsiedztwie zakładu karnego lub aresztu śledczego;
- 2) została zatrzymana przez funkcjonariuszy na terenie zakładu karnego lub aresztu śledczego;
- 3) nawiązuje niedozwolone kontakty z osobami pozbawionymi wolności;
- 4) usiłuje dostarczyć, bez zezwolenia jakiegokolwiek przedmiot na teren jednostki;
- 5) przebywając lub opuszczając teren jednostki odmawia poddania się czynnościom kontrolnym.

2. Dowódca konwoju, w zakresie posiadanych kompetencji, może żądać udzielenia niezbędnej pomocy od funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej lub żołnierzy Żandarmerii Wojskowej, w celu podjęcia interwencji wobec osoby innej niż pozbawiona wolności, w szczególności w razie nawiązywania przez nią kontaktów z osobami pozbawionymi wolności.

§ 17. 1. Zwracając się do obywatela o udzielenie doraźnej pomocy, funkcjonariusz określa podstawę prawną działania oraz rodzaj i zakres oczekiwanej pomocy.

2. O skorzystaniu z pomocy obywatela, o jej zakresie i rodzaju, funkcjonariusz informuje pisemnie kierownika jednostki.

§ 18. O podjęciu działań, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy, wobec osób, o których mowa w art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy, kierownik jednostki niezwłocznie powiadamia Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, a ten – właściwe przedstawicielstwo dyplomatyczne albo urząd konsularny oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

§ 19. W ośrodkach doskonalenia kadr oraz ośrodkach szkolenia Służby Więziennej zakres kontroli, o której mowa w § 4 – 6, oraz możliwość odstąpienia od jej przeprowadzenia, ustalają ich komendanci.

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 13 sierpnia 2010 r.

Prezes Rady Ministrów

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi realizację upoważnienia ustawowego zawartego w art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523).

Rozporządzenie reguluje szczegółowe tryb działań funkcjonariuszy Służby Więziennej podczas wykonywania czynności służbowych w stosunku do osób pozbawionych wolności jak i innych osób, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej.

Rozporządzenie co do zasady zawiera takie same rozwiązania, które były zawarte w poprzedzającym je rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1997 r. w sprawie szczegółowego trybu działań funkcjonariuszy Służby Więziennej podczas wykonywania czynności służbowych (Dz. U. 100, poz. 623) dostosowując je do nowego zakresu delegacji ustawowej.

Proponowane zmiany, w stosunku do dotychczas obowiązującego rozporządzenia dotyczą:

- 1) określono szczegółowy tryb postępowania funkcjonariuszy w zakresie deponowania dokumentów tożsamości oraz przedmiotów niedozwolonych (§ 4 ust. 2 i 3)
- 2) określenia w sposób ścisły na podstawie, jakich dokumentów ustala się tożsamość osoby ubiegającej się o wstęp na teren jednostki (§ 4 ust. 6);
- 3) określenia, nieuregulowanego dotąd, sposobu identyfikacji tożsamości osób niepełnoletnich (§ 4 ust.7);
- 4) określono szczegółowy sposób i tryb dokonywania kontroli osób ubiegających się o wstęp, przebywających oraz opuszczających teren jednostki (§ 5).

Ze względu na przeznaczenie i specyfikację funkcjonowania ośrodków doskonalenia kadr i ośrodków szkolenia Służby Więziennej, projektowane rozporządzenie w § 19 umożliwia komendantom tych jednostek ustalenie odmiennego zakresu dokonywania kontroli wybranych osób, a nawet odstąpienie od kontroli.

Projektowane rozporządzenia nie jest objęte prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337), projekt został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości. Nikt nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Podmiotami, na które oddziałuje projektowane rozporządzenie są funkcjonariusze i pracownicy Służby Więziennej, osoby ubiegające się o wstęp na teren jednostki organizacyjnej Służby Więziennej, osoby przebywające na terenie jednostki organizacyjnej Służby Więziennej oraz osoby opuszczające teren jednostki organizacyjnej Służby Więziennej, a także osoby pozbawione wolności.

2. Zakres i wyniki konsultacji społecznych

Projekt został przesłany do konsultacji: Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Krajowej Radzie Sądownictwa oraz Radzie Prokuratorów przy Prokuraturze Generalnym. Żaden ze wskazanych podmiotów nie zgłosił uwag do projektu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, nie spowoduje konieczności wydatkowania dodatkowych środków z budżetu państwa jak również nie będzie miało wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Przedstawione w projekcie rozporządzenia rozwiązania prawne nie będą miały wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym także na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wskazanie źródeł finansowania

Koszty związane z wejściem w życie projektowanego rozporządzenia pokrywane będą z wydatków bieżących więziennictwa.